

Воюють поруч син та мати

Жінка-військовослужбовець у підрозділах, які виконують службово-бойові завдання в зоні АТО, доволі рідке явище. Але героїня цього матеріалу – Ірина Крайнова – не вважає свій вибір відправитися служити в ОБВ «Краматорськ» особливим вчинком. Більш того, нині поряд з Іриною Вікторівною несе службу і її син Олександр.

6
стор.

Екіпіруємося правильно

Зараз, коли відбувається ротація прикордонних підрозділів, які виконують завдання в зоні антитерористичної операції, доречним буде нагадати читачам «Прикордонника України», які саме речі першої необхідності варто взяти з собою, вирушаючи в район бойових дій.

7
стор.

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ

№ 10 (5456) 13 БЕРЕЗНЯ 2015 РОКУ

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

«Без сильної прикордонної служби не може бути незалежної, сильної, суверенної держави Україна»

Під час перебування на Хмельниччині, Президент України Петро Порошенко здійснив робочий візит до Національної академії Державної прикордонної служби імені Б. Хмельницького.

Володимир ЗАХАРЧУК

– Я широ радий відвідати ваш навчальний заклад. Немає жодного сумніву, що випускники, які зараз поповнили прикордонні підрозділи, будуть гідними захисниками Вітчизни. Випускники попередніх років з честю виконують бойові завдання на східних кордонах у складі мотоманеврених груп і окремих бойових прикордонних комендатур, – зазначив Глава Держави, вітаючись із особовим складом Академії.

Під час візиту Верховний Головнокомандувач вручив державні нагороди п'ятьом військовослужбовцям: за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, орденом Богдана Хмельницького III ступеня нагороджено полковників Олексія Гавеля та Дениса Цяцкуна; медаллю «За військову службу Україні» – старшого прапорщика Олександра Діхтяренка та підполковника Ігоря Івашенка, медаллю «За бездоганну службу» III ступеня – підполковника Леоніда Дяка.

Президент України зустрівся з науково-педагогічним складом, курсантами, ознайомився з навчально-матеріальною базою навчального закладу. «Сьогодні головне завдання прикордонників на Сході держави – це оборона кордону. Без сильної прикордонної служби не може бути незалежної сильної, суверенної держави Україна» – зазначив Петро Порошенко.

У своїй промові перед персоналом академії Президент України Петро Олексійович Порошенко зазначив, що прикордонники, яким доводиться виконувати свої обов'язки у нелегких умовах відіграють особливу роль у захисті держави.

«Нині прикордонники вмiють не тільки доброзичливо зустрічати наших друзів, не лише контролювати і захищати кордон, а й можуть справлятися з новими функціями. На лінії зіткнення, в умовах, коли до нас проникають терористи, розвідувально-диверсійні групи, контрабанда, зброя, в дуже короткий термін розроблено ефективну систему управління. Зараз з кожного пункту можна подивитися, хто перетинає кордон», – зазначив Глава Держави.

ЗА МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ

Державний кордон України перетнуло

1,275 млн. > 333 тис.
осіб > транспортних засобівЗатримано
за незаконне
перетинання
кордону214 > з них 17
осіб > незаконних мігрантів

Вилучено

14 од. > 132 од.
зброї > боєприпасівЗатримано товарів
і вантажів, що незаконно
переміщувалися через
державний кордон, на6,582
млн. грн.

КОРОТКО ПРО ГОЛОВНЕ

■ США нададуть Україні озброєння

Віце-президент США Джо Байден телефоном поінформував Президента України Петра Порошенка, що США направить допомогу нашій країні. Допомога включатиме в себе кілька невеликих систем дронів Raven, які можуть бути запущені вручну. США також відправить 30 броньованих позашляховиків Humvee і 200 інших транспортних засобів Humvee, а також радіообладнання, протимінометні радіолокаційні станції та інше обладнання. Вся допомога є нелетальною, безпілотники – цивільними, без озброєння. Вартість наданого обладнання, не включаючи броньовиків, становить близько 75 млн. доларів.

Сергій ПОЛІЩУК

■ Покарання неминуче

Усі злочини проти українців, кримських татар та інших національних спільнот, скоєні російсько-терористичними військами на тимчасово окупованих територіях Криму й окремих районів Донбасу, будуть належно оцінені та покарані міжнародною спільнотою. Про це заявив віце-прем'єр-міністр – міністр культури України В'ячеслав Кириленко. Урядовець також підкреслив, що російська громада в Україні не зазнає жодних переслідувань. «Елементом агресивної російської пропаганди є міф про нібито переслідування російської меншини на території України. Насправді ж мільйони росіян, які проживають в Україні, не зазнають жодних утисків, що підтверджується всіма міжнародними спостережачими. Російська спільнота є невід'ємною частиною розмаїтого українського народу», – сказав віце-прем'єр-міністр.

Олена ТАЩИЛІНА

■ Повітря не грітемимо

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк звернувся до органів місцевої влади в регіонах, де дозволяють температурні режими, терміново прийняти рішення про зменшення температури у системах теплопостачання. «На вулиці плюс 14, а батареї – плюс 50. У мене складається враження, що окремі теплопостачальні компанії умисно зацікавлені в тому, щоб обігрівати атмосферу і виставляти рахунки українцям за дороге теплопостачання», – підкреслив Глава Уряду. «Вимагаю від органів місцевого самоврядування відповідальності. Терміново прийняти рішення по тих регіонах, де це вже дозволяють температурні режими, щодо зупинки обігріву атмосфери і відправлення українцям рахунків незрозуміло за що», – наголосив Арсеній Яценюк.

Василь ДРОЗДОВ

ІЗ ПЕРШИХ УСТ

Наша сила в об'єднанні

Днями Президент України Петро Порошенко дав розгорнуте інтерв'ю Першому національному телеканалу, під час якого виклав своє бачення нагальних проблем держави та окреслив шляхи їх вирішення. Глава Держави особливо зазначив, що таке щотижневе спілкування стане обов'язковим для вищих посадових осіб держави.

Андрій КУЧЕРОВ

«Україна живе в умовах війни, в умовах окупованої території. Ми повинні подивитися правді в очі. Близько 25% промислового потенціалу країни зупинено, 10% – фізично зруйновано. Витрати на оборону сьогодні становлять понад 90 мільярдів. При цьому країна знаходить сили, щоб це забезпечити. Поки йде війна, інвестиції в Україну не придуть, і людям треба говорити правду», – сказав Петро Порошенко.

Президент України вважає, що реформи не можуть бути швидкими і, фактично, їх проведення почалося після парламентських виборів. Він вважає, що формування коаліції пройшло швидко, і ця парламентська проєвропейська коаліція працює над прийняттям необхідних для реформ рішень на законодавчому рівні.

«Ми збудуємо іншу економіку, подолаємо корупцію. Причому подолання корупції – не тільки голосування за Антикорупційне бюро або закони по боротьбі з корупцією. Корупція має конкретне прізвище, конкретне ім'я людини, яка повинна сидіти у в'язниці», – заявив Президент України.

Він запевняє, що для цього влада приймає рішення, щоб втілити судову реформу, зокрема був проголосований закон про забезпечення права на справедливий суд. «Не могу змиритися з тим, що судова каста буде форпостом захисту хабарників і корупціонерів», – підкреслив Петро Порошенко.

Глава Держави сподівається, що найближчим часом буде завершено формування Вищої ради юстиції, яка дозволить посилити відповідальність суддів. Він також торкнувся теми медичної реформи. За його словами, було поставлено завдання за два місяці показати конкретні кроки: закупівлями ліків повинні займатися не корумповані чиновники, а між-

народні організації, а також повинна бути скасована реєстрація ліків, які сертифіковані в США, країнах ЄС та «Великої сімки».

«Ми зможемо вижити, тільки якщо будемо об'єднані, причому не лише уряд, парламент і президент, але й весь народ», – підбив підсумок Петро Олексійович.

Окрім того, Президент України висловив переконання у необхідності створення електронної пропускної системи в зоні проведення антитерористичної операції на Сході країни.

«Він (пропуск через лінію протистояння в зоні АТО) має бути електронним, не повинно бути папірців, за які беруть хабарі від 500 до 2 тис. гривень», – сказав Глава Держави в інтерв'ю одному з національних телеканалів.

За словами Петра Порошенка, завдяки електронній системі у спецслужбах буде вся інформація про те, хто коли й куди перетинає лінію зіткнення. «Я провів минулого тижня нараду, де поставив два завдання: перше – створення ефективної глибокощелюнової оборони, фортифікаційних споруд 1-ої, 2-ої та 3-ої ліній оборони, які забезпечать ефективність дій наших ЗСУ. І друге – ефективне функціонування лінії зіткнення», – резюмував Президент України.

ОФІЦІЙНО

Витяг з Указу
Президента України
№ 126/2015

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Міжнародного жіночого дня

За значний особистий внесок у соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток Української держави, вагомі професійні здобутки та самовіддане служіння українському народові:

Нагородити медаллю «За військову службу України»

старшого сержанта **КАЛМИКОВУ Катерину Ігорівну** – Донецького прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України

МЕЛЬНИК Ларису Миколаївну – медичну сестру Центрального клінічного госпіталю Державної прикордонної служби України

Сержанта **СИМОНЕНКО Олену Іванівну** – Луганського прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України

Нагородити медаллю «За бездоганну службу» III ступеня

старшого прапорщика **БАБІНЧУК Марину Іванівну** – Чопського прикордонного загону Західного регіонального управління Державної прикордонної служби України підполковника **КОНДРАТЮК Діану Вікторівну** – Котовського прикордонного загону Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України

Президент України
Петро ПОРОШЕНКО
6 березня 2015 року

РЕФОРМИ

Бюрократію – у минуле

Міністерство юстиції України запроваджує он-лайн сервіси у рамках реформування реєстраційної служби.

Сергій ПОЛІЩУК

За словами першого заступника міністра юстиції України Наталії Севостьянкової, Державна реєстраційна служба є однією з найбільш контактних держустанов стосовно громадян – понад 1,5 млн. звернень щороку. Постійні скарги щодо корумпованості, черг і безпідставних відмов у здійсненні реєстраційних дій, на жаль, стали звичними для цієї структури.

«Побороти корупцію в сфері реєстрації можна лише відокре-

мивши особу, яка ухвалює рішення, від громадянина, який подає документи до реєстраційної служби», – підкреслила перший заступник міністра Наталія Севостьянова й повідомила, що мова йде про досвід Грузії у системі реєстрації із застосуванням системи фронт-офісу. В фронт-офісі лише приймаються та обробляються документи, а в бек-офісі ухвалюється рішення про реєстрацію чи відмову у такій реєстрації.

Сьогодні вже немає необхідності лише Мін'юсту виконувати реєстраційну функцію, тому передбачається поступове її передавання іншим суб'єктам – органам місцевого самоврядування і нотаріусам. Коли буде багато пропозицій на ринку, то також будуть усунуті корупційні ризики.

Довідково: протягом минулого року органами юстиції видано більше 1,3 млн. різноманітних довідок і витягів. На цю роботу припадає близько 50% навантаження кожного працівника системи юстиції.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Компенсації – гарантовані

Уряд затвердив порядок виплати компенсації підприємствам, установам, організаціям середнього заробітку працівників, призваних на військову службу під час мобілізації, на особливий період.

Олена ТАЩИЛІНА

Відповідно до затвердженого алгоритму виплату працівникам середнього заробітку здійснюватиме підприємство, а компенсацію підприємствам витрат на виплату середнього заробітку працівникам здійснюватиме Мінсоцполітики. Кошти на зазначені цілі надходять з обласних департаментів соціального захисту, які, в свою чергу, перераховують їх до районних (міських) управлінь, а вони – підприємствам.

Крім того, зазначається, що обчислення середнього заробітку працівників здійснюватиметься відповідно до Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою КМУ від 08 лютого 1995 р. № 100.

Довідково: статтею 119 Кодексу законів про працю України передбачено, що за працівниками, призваними на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігаються місце роботи, посада і компенсується із бюджету середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, в яких вони працювали на час призову, незалежно від підпорядкування та форми власності.

ДІАЛОГ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ

Актуально про важливе

В ситуації, яка складається на Сході України, суспільство потребує належного інформування. Відтак днями в Інформаційному агентстві Укрінформ відбувся брифінг за участю помічника Голови Державної прикордонної служби України – прес-секретаря полковника Олега Слободяна.

Валентина ЛАЗАРЧУК

У першу чергу помічник очільника Служби звернув увагу на те, що Колегія відомства чітко окреслила своє ставлення до корупції та зловживань з боку персоналу: в умовах бойових дій на Сході країни корупція – це злочин, який не має виправдання. В результаті перевірок інформації про можливу причетність нашого персоналу до протиправних дій і фактів нежиття ефективних заходів запобігання негативним проявам усунуто від виконання обов'язків низку посадовців рівня регіонального управління та прикордонного загону.

Полковник Олег Слободяна нагадав, що на сьогодні зупинено дію окремих положень Угоди між Урядами України та Росії про безвізові поїздки громадян. Це означає, що росіяни зможуть потрапити на територію України

лише за закордонними паспортами. Окрім того, з 16 березня на українсько-російському кордоні призупиняється рух осіб через місцеві пункти пропуску.

Сьогодні для Служби першочерговим залишається виконання завдань на кордоні з Росією, у смугі безпеки на лінії розмежування та адміністративній межі з тимчасово окупованим Кримом.

Після оголошення перемир'я кількість атак і обстрілів позицій прикордонників з боку російсько-терористичних військ зменшилася. Водночас «зелені кашкети» продовжують фіксувати випадки, коли учасники незаконних збройних формувань намагаються проникнути на неохоплену руйнівною хвилею «руського мира» територію, виявляють факти перевезення зброї, боеприпасів і засобів терору.

Сьогодні пропуск людей, транспортних засобів і вантажів здійснюється на 5-ти визначе-

них дорожніх коридорах, на яких функціонує 6 контрольних пунктів в'їзду-виїзду («Лисичанськ», «Миколаївка», «Курахово», «Георгіївка», «Бугас», «Гнучове»).

Крім них у смугі безпеки вздовж лінії розмежування (протяжність якої 415 км), функціонує 22 прикордонних контрольних пости, що перекивають дороги поза визначеними коридорами.

У результаті наданих повноважень та вжитих заходів Держприкордонслужбі вдалося суттєво підвищити рівень контролю за переміщенням транспортних засобів і вантажів із зони та в зону АТО.

Під час брифінгу помічник Голови ДПСУ підбив підсумки стосовно так званих «гумконвоїв». Загалом нинішнього року, починаючи з 8 січня, з території РФ на тимчасово неконтр-

ольовану територію Донецької та Луганської областей прослідувало 7 гуманітарних конвоїв у кількості 989 автомобілів, щодо яких українськими правоохоронцями здійснено візуальний огляд автотранспорту, без офіційного оформлення.

На завершення брифінгу журналісти мали змогу поставити запитання, що наразі цікавлять українське суспільство. В основному просили детальніше роз'яснити процедури перетину держрубежу з РФ, смуги безпеки та останні зміни у прикордонному законодавстві.

Досвід показує, що такі заходи є дійсно затребуваними у суспільстві. Тому Служба планує зробити інформування громадськості системним, надаючи найсвіжіші дані щодо обстановки на українських рубежах і в зоні АТО.

ГАРЯЧІ БУДНІ

Звідки гроші? Не знаю...

Під час перевірки в контрольному пункті в'їзду-виїзду «Георгіївка» (Донецька обл.) затримано громадянина України, який перевозив значну суму незадекларованих коштів. Їх виявили під час огляду легковика, що слідував з території, яка тимчасово контролюється бандформуваннями, прикордонники спільно з представниками СБУ та фіскальної служби. Чоловік приховав їх у валізах серед особистих речей, які були в багажному відділенні та в салоні авто. Після підрахунку встановлено, що українець намагався незаконно переправити до м. Артемівськ Донецької області готівку у розмірі 600 тисяч гривень. У ході опитування громадянин не зміг надати жодних підтверджуючих документів щодо законності походження цих коштів.

Сергій ЯКИМЕЦЬ

«Дерев'яні» сигарети

У пункт пропуску «Порубне» прибув вантажний автомобіль марки «ДАФ» із вантажем дерев'яних брусів. Після первинного ознайомлення з товаром, який переміщувався через держрубеж, прикордонники ініціювали проведення спільного поглибленого огляду. Підозри правоохоронців підтвердилися. Серед задекларованої деревини під трьома рядами дощок було виявлено понад 250 ящиків із сигаретами. Всього було нараховано 126 180 пачок сигарет. Про дане правопорушення складено протокол. Загальна сума конфіскації сягнула понад 1 мільйон 900 тисяч гривень.

Сергій БРОВКО

Бандероль до терористів не доїхала

Прикордонники, які несуть службу на контрольному посту в'їзду-виїзду «Георгіївка» під час перевірки рейсового автобуса марки Mercedes, який прямував з Києва до Донецька, виявили понад 50 магазинів до АК-74 та пістолета-кулемета Шпагіна (ППШ), нарізний ствол, бронежилет, 83 оперативні кобури до пістолета Макарова, а також значну кількість камуфльованого одягу та взуття. В ході опитування водія та представників однієї з кур'єрських служб, які займалися перевезенням даного багажу стало відомо, що посилку мала отримати в місті Донецьк особа на прізвище Татамір. Згідно з накладною даний вантаж проходив нібито як особисті речі. Затримані предмети вилучили. Проводяться подальші перевірені заходи.

Людмила ТКАЧЕНКО

НЕБАЙДУЖІСТЬ

Пораненого підтримали фінансово та духовно

За ініціативою керівництва Навчального центру ДПСУ та завдяки підтримці волонтерів і небайдужих представників Черкаської парафії Покрови Пресвятої Богородиці УГКЦ зібрано кошти пораненому прикордоннику.

Катерина СОРОКОПУД

Під час показу фільму Олесь Санина «Поводир» у Рочестері, штат Нью-Йорк, в Українському культурному центрі було зібрано грошові пожертви на лікування старшого прапорщика Олександра Ходоса. Виконуючи завдання в зоні АТО у серпні минулого року він отримав осколкове поранення голови. Для дружини Наталії, рідних і близьких ця звістка була наче грім серед ясного неба.

— Серце кров'ю обливалося. За лічені години ми приїхали до лікарні в Дніпропетровську, де перебував Саша. Я боялася підійти до нього. Спочатку мама зайшла провідати, він упізнав її. Найбільшим страхом було те, що пам'ять до нього не повернеться, — згадує дружина пораненого.

Олександр переніс уже декілька операцій. Наприкінці березня на нього чекає ще одна.

Кошти (550 доларів), зібрані під час презентації фільму, передала волонтер, представник громадського об'єднання «Черкаський автобат» Наталія Ридванецька.

Фінансово підтримали прикордонника й наші співвітчизники з Португалії. Кошти у розмірі 200 євро передав родині Олександра волонтер, основний координатор громадського об'єднання «Наш батальйон».

Окрім матеріальної підтримки, Олександр отримав ще й духовну, від військового капелана, настоятеля Черкаської парафії Покрови Пресвятої Богородиці УГКЦ отця Юліана.

Олександр Ходос вірить, що з такою допомогою одужає швидше і повернеться до активного життя. «Хочу, щоб Україна була незалежною, щоб наші негаразди, які зараз є — відійшли. І найголовніше — щоб настав мир! — мріє вголос Олександр.

НАРОДНА ПІДТРИМКА

Майстер-клас на палубі

До екіпажу прикордонного корабля «Павло Державін» Одеського загону Морської охорони завітали у гості шефи — представники страхової компанії «ІНТО», яка віднедавна зголосилася взяти моряків під свою опіку.

Наталія ГУМЕНЮК

Страховики привезли підшефним сучасні медичні препарати першої необхідності та провели тренінги, під час яких навчали прикордонників швидким та ефективним прийомом надання невідкладної допомоги в умовах морського походу. Досвідчені лікарі служби швидкої допомоги компанії «ІНТО» показали, як правильно зупинити кровотечу, накладати шини, транспортувати хворого чи пораненого на штурм-ношах. До речі, серед подарунків, крім медикаментів, були й ті самі пристосовані до умов хитавиці ноші, а ще — надлегкі

та зручні шини для фіксації переломів, пристрої для штучної вентиляції легень.

Шефи запевнили, що цими тренінгами розпочинають цілий курс навчання екіпажу корабля. У найближчому майбутньому вони проведуть заняття з надання першої допомоги при опіках та отруєннях хімічними парами.

Моряки уважно слухали досвідчених лікарів та з ентузіазмом бралися самотужки випробувати себе в ролі рятівників. На прощання шефи широко побажали, щоб надбані знання та навички не знадобилися морякам, але запевнили, що незабаром обов'язково прийдуть з новими цікавими тренінгами та корисними подарунками.

«Аркадія»: час «Ч»

Часу на розкачку немає. Саме так можна сказати про вітчизняні медичні структури, яким доручено рятування життя та реабілітацію учасників АТО. І якщо невідкладна допомога покладається на прикордонні госпіталі, то подальше відновлення повною мірою лягає на єдиний сьогодні у Службі клінічний санаторій «Аркадія». Про реабілітацію учасників АТО та інші нагальні проблеми збереження здоров'я прикордонників, ветеранів і членів сімей розповідає начальник клінічного санаторію «Аркадія» полковник медичної служби Олена Футрук.

Спілкувався Андрій КУЧЕРОВ

— Олено Вячеславівно, наскільки відомо поранені прикордонники ще з минулого року проходять реабілітацію у санаторії «Аркадія». Але держава прагне зробити цей процес системним і юридично обґрунтованим. Що зроблено за цей невеличкий період?

— Прикордонне відомство одним із перших почало не лише піднімати питання щодо повноцінної реабілітації наших воїнів, але й активно брати участь у численних заходах, які проводили й проводять на державному та громадському рівнях. Цим питанням постійно опікується і Голова Служби генерал-лейтенант Віктор Назаренко.

Кілька тижнів тому у Комітеті з питань охорони здоров'я Верховної Ради України відбувся круглий стіл. На ньому зазначалося, що медичну реабілітацію військовослужбовців мають проводити у санаторно-курортних закладах. Це регулює Закон України «Про курорти». Як було заявлено «постраждали із різним характером травм після амбулаторного лікування потребують подальшої реабілітації. Медична та психологічна реабілітація поряд із протезуванням мають визначальне значення для повернення поранених до нормального життя». Це головний меседж, який отримали ті, хто зайнятий у санаторно-курортній галузі.

Нещодавно такий же захід було організовано на базі санаторію «Одеса» Служби безпеки України. Південна перлина обрана не випадково: в нашому місті сконцентровано велику кількість здравниць, у тому числі й відомчих. Під час заходу звучало багато пропозицій, обговорювався проект Закону України «Про реабілітацію учасників бойових дій та антитерористичної операції», розглядалися локальні медичні протоколи щодо реабілітації учасників АТО та багато інших організаційних і практичних заходів. Кожен бажаючий міг виступити, запропонувати своє бачення, а також представити власні напрацювання.

Приємно відзначити, що в ході дискусій прикордонну «Аркадію» відмітили з позитивної сторони, адже за короткий термін ми напрацювали певну «базу» щодо системного підходу до всього ланцюжка реабілітації.

— Можна зупинитися на цих напрацюваннях та розтлумачити основні моменти роботи у цьому напрямку?

— Почали з себе. А саме — з організаційно-штатних змін. Вищому керівництву подано на розгляд положення про відділення медичної реабілітації для хворих з патологією опорно-рухового апарату периферичної нервової системи та посттравматичним стресовим розладом. Хочу сказати, що це не збільшення кількості штатних одиниць, а реформа вже існуючого відділення. Наприклад, сьогодні у санаторії є психолог з яким укладено угоду, але штатно він працює на іншій роботі. Вважаємо, що такий спеціаліст (і не один!) повинен бути зайнятий лише на одному місці й перейматися проблемами виключно наших відпочиваючих. Також плануємо сконцентрувати у цьому відділенні найбільш фахових спеціалістів, починаючи з лікарів і закінчуючи молодшим медперсоналом.

Ми вже бачимо, якими повинні бути стандарти та програми, за якими працюватимуть лікарі у напрямку реабілітації. Повну картину щодо медичної складової розкривати некоректно, але відзначу роль того ж психолога. Вивчивши передовий досвід роботи цієї категорії фахівців, ми дійшли висновку, що треба плідно працювати не лише з пацієнтом, а й із його родиною. Наприклад, дружина перебуває поруч з нашим пацієнтом значно більше часу, ніж лікар. От із нею, в тому числі, й необхідно займатися, щоб вона змогла вислухати чоловіка, у потрібний час знайти необхідні слова підтримки, правильно заспокоїти або навпаки — не вдатися до надмірного співчуття (буває й таке у медичній практиці). Тобто її реакція на поведінку чоловіка, який має досвід бойових дій, повинна бути адекватною та професійною. Тоді матимемо успіх.

— Хто направляє військовослужбовців-прикордонників для реабілітації у санаторії?

— Направлення в реабілітаційне відділення здійснюється лікуючим лікарем на підставі відповідного висновку лікарсько-консультативної комісії. На основі індивідуальної програми реабілітації визначаються і термін перебування в санаторії.

Після закінчення курсу реабілітації військовослужбовець оглядатиметься завідувачем відділення спільно

з лікуючим лікарем і заступником начальника санаторію з медичної частини. За їхніми висновками пацієнту видаватиметься виписка з визначенням ефективності проведених заходів і рекомендацій щодо наступного етапу оздоровлення. Наша мета як курортного закладу забезпечити можливість соціальної та професійної реабілітації хворого, відновити його працездатність і поліпшити якість життя.

— На початку бесіди зазначалося, що в санаторії вже перебували прикордонники-учасники АТО. Як проходило відновлення здоров'я наших воїнів?

— Починаючи з серпня минулого року на базі санаторію проводилася реабілітація військовослужбовців-прикордонників, які отримали поранення та травми на східному кордоні під час антитерористичної операції. Для них характерними були патології ушкодження нервових стовбурів кінцівок і розвиток обмежень функцій кінцівок, больовий синдром, а також погіршення психоемоційного стану.

З метою відновлення м'язів і кісткових тканин, психологічної реабілітації, лікування загострення хронічних захворювань ми застосовували апаратну фізіотерапію, методіку внутрішньовенного опромінювання крові, газовий мішок (сухі вуглецеві ванни створюють гіпотензивний, кардіотонічний, репаративно-регенеративний (ранозагоюючий і тонізуючий ефекти), пелюдотерапію (лікувальне застосування гряд), озокеритотерапію (забезпечує розсмоктуючу дію рубцевої тканини, а також знеболювальний ефект), бальнеотерапію (гідролазерний душ, підводний масаж і гідромасажні ванни сегментарні, які стабілізують обмінні та репаративні процеси організму), відвідували бійці й соляну шахту. Ну й звичайний масаж і лікувальна фізкультура.

А всього через руки лікарів нашого оздоровлюючого закладу пройшло понад 30 прикордонників, поранених на Сході держави.

— Прикордонна «Аркадія» тимчасово залишається єдиним відомчим медичним закладом санаторного типу. І кому як не Вам думати про посилення технічної складової та розширення медичних можливостей?

— Що стосується розвитку: аби зрозуміти всю динаміку, необхідно повернутися у недалеке минуле. Коли я прийшла працювати сюди лікарем-терапевтом 1998 року, наш заклад був звичайним будинком відпочинку. Згодом його було переакваліфіковано у Центр оздоровлення та відпочинку. Проте дійсність вносила свої корективи. Щорічні вивчення статистичних даних щодо рівня здоров'я та захворюваності прикордонників дали підстави для посилення деяких напрямків нашої роботи. Аналіз свідчив, що нелегка служба на кордоні з часом викликає у людей, в першу чергу,

захворювання опорно-рухового апарату, службова напруга та супутні їй стреси — порушення роботи серцево-судинної системи, ішемічну хворобу серця та гіпертонію. Потім страждають органи зору, виникають проблеми по лінії гастроентерології, урології, гінекології та нефрології.

Виходячи на пенсію, наші військовослужбовці у статусі ветеранів набувають інших захворювань. Додайте до загального списку і членів сімей — як тих, хто служить, так і тих, хто вийшов та пенсію. Одним словом, назріла гостра необхідність переходити на інший рівень обслуговування медичних потреб нашого персоналу та зосереджуватися на конкретних напрямках діяльності.

— Товаришу полковнику, що ставало основою, на якій приклади опиралися?

— Ми ретельно вивчали досвід спеціалізованих закладів Міністерства охорони здоров'я, з іншого — спиралися на досягнення приватних клінік. Намагалися взяти найкраще та впровадити в «Аркадію». Як результат, 2009 року заклад набув статусу санаторію, а 2011-го він став клінічним. Зміна назви спричинила й комплекс різноманітних заходів: ми змінили організаційно-штатну структуру, почали закуповувати нову діагностичну та іншу медичну апаратуру. На сьогодні у нас працюють 13 лікарів, 80 відсотків з яких мають вищу категорію.

Прагнемо, щоб рівень середнього персоналу теж був не нижчим. Ми підходимо скрупульозно до кадрових питань. Завдяки головній медичній сестрі санаторію Тетяні Сергійовні Сечній я впевнена: ми вирішимо і це.

— На чому, на Ваш погляд, необхідно зосередитися Вам як керівнику в першу чергу? Який напрямок у діяльності санаторію вважаєте пріоритетним на сучасному етапі?

— Я навмисно у розмові упустила один із напрямів, вважаючи, що він вартий окремої уваги. Це можливість гряделькарні, яку ми як колектив мріємо «запустити» у найближчій перспективі. Але все по порядку. Земля, на якій розташований санаторій, не проста. Справа в тому, що саме в цьому районі Одеси знаходяться унікальні термічні води. У сусідньому з нами пансіонаті існувала глибоководна свердловина, аналіз води з якої давав підстави стверджувати, що за своєю класифікацією вона має певні лікувальні особливості. Фахівці дали їй назву «Одеса — надглибока». За своїм складом її можна порівняти з термальними водами деяких районів Далекого Сходу. Але пансіонат, на території якого знаходилася свердловина перестав існувати, територію передали вірменській громаді. Зараз там збудовано церкву, а свердловина замулена. Відновити її — це не глобальне питання. Ми зі свого боку йдемо до того, щоб відкрити у санаторії повноцінне відділення, яке б займалося лікуванням грязями. На цьому напрямі в «Аркадії» гарні перспективи.

Свого часу ми досконало вивчили весь ланцюжок питань, пов'язаних із організацією та впровадженням лікування термальними водами і планово почали діяти. Так, мій заступник Сергій Мовчан, який відповідає за матеріально-технічне забезпечення закладу, провів копітку роботу і для потреб санаторію закуплено сучасне обладнання, почалося відновлення будівлі корпусу для лікування грязями. Але бурхливі події останнього року та всебічна економія не дали фінансової можливості закінчити задумане.

Однак я оптиміст і впевнена: ми завершимо всі ремонтні роботи, виконаємо необхідні організаційні заходи, «запустимо» унікальне відділення і зможемо значно розширити спектр послуг і медичних можливостей. Для цього є всі підстави — так протягом останнього місяця у нас двічі перебували заступник Голови Державної прикордонної служби України генерал-майор Олег Бляшенко та начальник управління охорони здоров'я Адміністрації Служби генерал-майор медичної служби Валентин Волоха. Ознайомившись із нашими пропозиціями, вони дали необхідні вказівки і вже сьогодні ми працюємо над виготовленням проектної документації щодо буріння свердловини термальної води та будівництва критого басейну. Він наповнюватиметься теж термальною водою. Фінансова сторона питання буде вирішуватися планово.

Загалом ще раз хочу відмітити постійну увагу до проблем санаторію нашого керівництва. Колектив відчуває з одного боку підтримку, з іншого — вимоги до нашої роботи будуть значно вищими. І ми до цього готові. ■

Відродити авторитет відомства

Як уже повідомляв «Прикордонник України», в Адміністрації Державної прикордонної служби України відбулося засідання Колегії відомства, де розглядалися питання вдосконалення правопорядку і дисципліни та були визначені основні шляхи підвищення ефективності роботи з персоналом.

Ольга МІРОШНИЧЕНКО

Відкриваючи засідання, Голова Служби генерал-лейтенант Віктор Назаренко зазначив, що питання підвищення правової свідомості прикордонників є на сьогодні одним із найбільш пріоритетних. «Сьогодні в Україні, яка у нерівній боротьбі з російським агресором відстоює свою незалежність і територіальну цілісність, немає важливішого питання, ніж профілактика протиправної діяльності та корупції...

Коли одні наші бойові побратими із ризиком для життя, під кулями та снарядами російсько-терористичних військ захищають нашу країну на Сході, інші в жодному разі не можуть ганьбити подвиг тисяч чесних і самовідданих захисників кордону та зводити нанівець усі заслуги нашого відомства», — підкреслив керівник Служби. Він також повідомив, що наразі до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 45 повідомлень про можливі неправомірні дії персоналу ДПСУ. «Звичайно, це ще не злочини, але сам факт зростання їх кількості є показовим і заслуговує ретельного аналізу», — констатував Голова відомства.

Директор Департаменту персоналу АДПСУ генерал-майор Микола Нестеренко, аналізуючи стан правопорядку і дисципліни в Службі, окреслив основні напрями діяльності з цих питань у 2015 році. За його словами, найбільшій увазі заслуговує персонал, який виконує завдання в зоні АТО, мобілізовані військовослужбовці, а також питання попередження правопорушень під час виконання оперативно-службових завдань. «За цими напрямками вже розпочато роботу, — зазначив директор Департаменту, — зокрема відновлено систему аналізу та обліку правопорядку й дисципліни, налагоджено взаємодію з військовими прокуратурами. Вдвічі збільшилася кількість виїздів цільових груп для безпосередньої роботи з особовим складом, посилено роботу з вивчення мобілізаційного резерву. В ході всебічного вивчення кандидатів, 150-ом відмовлено в призові на службу. Крім цього, важливим завданням на сьогодні є профілактична робота з військовослужбовцями, чий рідні та близькі залишилися на тимчасово окупованих територіях.

Водночас, за його словами, результати роботи протягом перших місяців року показують, що деякі керівники поки що не усвідоми-

ли всієї важливості забезпечення правопорядку та дисципліни серед підлеглих. «Особливе занепокоєння викликають факти правопорушень, учинених військовослужбовцями під час виконання ними обов'язків, зокрема і пов'язаних із одержанням неправомірної вигоди. Підтвердженням існування проблеми є результати роботи структур внутрішньої безпеки. Зокрема, протягом поточного року ними зафіксовано 17 випадків серйозних порушень, — підкреслив Микола Нестеренко.

Загалом Колегія зазначила, що головними причинами наявних негативних явищ стало зниження управлінського впливу керівників, їхня інертність і неготовність повною мірою реалізувати свої повноваження. Крім цього, було вказано на відсутність чіткої взаємодії органів управління всіх рівнів, підрозділів роботи з персоналом, внутрішньої та власної безпеки з підтримання дисципліни й правопорядку.

Окрема увага акцентувалась і на питаннях ідеологічної складової в роботі з персоналом,

недостатності системи заходів з формування почуття патріотизму, особистої відповідальності, свідомого дотримання вимог законодавства, наказів і розпоряджень керівництва.

У своїх виступах присутні зупинилися на конкретних проблемах у роботі з усіма категоріями персоналу на різних напрямках.

У підсумку Колегія прийняла низку принципових рішень, які, на думку присутніх, у подальшому дозволять забезпечити належний рівень правопорядку та дисципліни у відомстві, покращити ефективність роботи з персоналом і, відповідно, підняти рівень престижності професії прикордонника, закріпити довіру до служби у суспільстві. Керівники усіх рівнів нестимуть за це персональну відповідальність.

У рамках заходів керівництву Департаменту персоналу, Національної академії та науково-дослідного інституту поставлено завдання до 30 травня 2015 року розробити «Програму удосконалення роботи з персоналом Державної прикордонної служби

України», в якій передбачити посилення ідеологічної та патріотичної складових, надання пріоритету індивідуальній роботі та запровадження нових прогресивних форм і методів мотивації персоналу.

Як визначено Колегією, в Державній прикордонній службі України буде поновлено практику проведення зборів із фахівцями по роботі з персоналом, а також розроблено методу роботи з попередження негативних явищ.

Керівники усіх рівнів повинні зосередити основні зусилля в роботі з підлеглими на патріотично-вихованні, активному пропагуванню шанобливого ставлення до національної символіки, державних і відомчих атрибутів, створення атмосфери нетерпимості до проявів корупції. Найближчим часом буде проаналізовано інформацію, надану управлінням внутрішньої та власної безпеки щодо протиправної діяльності персоналу, та проведено відповідні службові розслідування.

Як визначила Колегія, в центрі уваги всіх ланок має бути пропагування героїзму прикордонників, їхньої мужності, самовідданості та високого професіоналізму, а в роботі з особовим складом повинні активно використовуватися праці ідеологів української державності. У зв'язку з цим Національний академії Державної прикордонної служби ім. Богдана Хмельницького поставлено завдання відкоригувати навчальні програми підготовки курсантів з метою збільшення обсягу гуманітарних дисциплін, а також розробити проект Комплексної програми морально-психологічної підготовки, формування патріотизму і професійної надійності курсантів. ■

УКРАЇНА—ЄС

Валентина ЛАЗАРЧУК,
Юлія ПЕТРОВА

Першим послідовним кроком на шляху до запровадження безвізового режиму поїздок за Планом дій Україна — ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки стало набуття чинності з 1 січня 2008 року угоди між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз та про реадмісію осіб.

У ході саміту Україна—ЄС, який відбувся 9 вересня 2008 року у Парижі сторони започаткували візовий діалог із метою розробки відповідних умов запровадження безвізового режиму між ЄС та Україною. Його було офіційно розпочато 29 жовтня того ж року. На той час Україна вже скасувала візовий режим для громадян ЄС (з 1 травня 2005 року).

Саміт Східного партнерства, що відбувся у Празі 2009 року підтвердив готовність євроспільноти повністю лібералізувати візовий режим для окремих

країн-партнерів у індивідуальному порядку, якщо ті забезпечать упорядкований та безпечний рух осіб.

Під час засідання у форматі Україна—ЄС з питань юстиції, свободи та безпеки 9 червня 2010 року сторони схвалили перехід до повномасштабної операційної фази безвізового діалогу на основі Плану дій, що встановлюватиме всі технічні умови, які має виконати Україна.

Це, власне, означало перехід від абстрактних дискусій до предметної роботи з чіткою перспективою.

Виконання зазначених у Плані вимог потребує зусиль багатьох інституцій держави, зокрема й Держприкордонслужби України.

Протягом 2011—2013 років місії ЄС моніторили успіхи української сторони у питаннях прикордонного менеджменту. Їх звіти яскраво свідчать про те, що Україною досягнуто значного прогресу. Зокрема, експерти відзначили трансформацію Держприкордонслужби в сучасне право-

охоронне відомство європейського типу. Комісія також підкреслила відкритість і прозорість Служби та відзначила прогрес у боротьбі з корупцією в прикордонних рядах. Були, щоправда, й певні зауваження. Вони, зокрема, стосувалися слідчих повноважень, якими не наділено вітчизняних прикордонників.

У червні минулого року ЄС ухвалив рішення про перехід України від першої (законодавчої) до другої (імплементаційної) фази. Не гаючи часу прикордонне відомство приступило до виконання вимог документа за двома блоками. Перший стосувався безпеки документів, включаючи біометрію. Практичне запровадження вимог Плану дій українці вже спостерігають — поступово видаються біометричні паспорти, що відповідають стандартам ІСАО. Окрім того, Служба веде регулярний обмін зразками паспортів і тісно співпрацює з ЄС у питаннях безпеки документів.

Другий блок охоплює питання нелегальної міграції, включаючи реадмісію.

Прикордонний вклад у безвізове майбутнє

Нещодавно під пильними поглядами журналістів у міжнародному аеропорту «Бориспіль» інспектори прикордонної служби наглядно демонстрували, яким чином здійснюється пропуск пасажирів із біометричними паспортами. Тож Україна готова до оформлення пасажирів, у чиїх паспортах знаходяться RFID-чипи. Однак це є лише одним із епізодів, передбачених Планом дій щодо лібералізації візового режиму з ЄС.

Основний наголос тут робиться на ефективну реалізацію заявлених положень Закону «Про прикордонний контроль», що передбачає здійснення належних перевірок на кордоні, оцінку ситуації на національному, регіональному і місцевому рівнях, включаючи розвідку та управління потоками даних. Важливою умовою також є забезпечення належної інфраструктури, технічного оснащення, ІТ-технологій, фінансових і людських ресурсів відповідності до Стратегії інтегрованого управління кордонами.

За час роботи оціночних місій експерти відвідували ОКПП «Київ» та Одеський морський порт, Північне, Західне, Південне регіональні управління, відділи прикордонної служби та пункти пропуску на кордоні з Польщею, Румунією та Молдовою, а також ділянки українсько-білоруського та українсько-російського кордону в районі Чернігова.

У нещодавно опублікованому урядовому звіті про виконання Угоди про асоціацію між Україною і ЄС сказано: «За результатами місій можна констатувати позитивне виконання критеріїв Блоку 2 (питання охорони кордонів, міграції, придуку) та критеріїв з питань надання правової допомоги у кримінальних справах».

Попередній висновок експертів ЄС — Держприкордонслужба України досягла заявлених критеріїв у повному обсязі. Більше оціночних місій з питань управління кордонами не передбачається.

За підсумками всіх експертних Місій ЄС опублікує загальний звіт по Україні, який буде представлений на Ризькому саміті у травні нинішнього року, під час якого очікується рішення щодо скасування візового режиму між Україною та країнами ЄС. ■

Воюють поруч син та мати

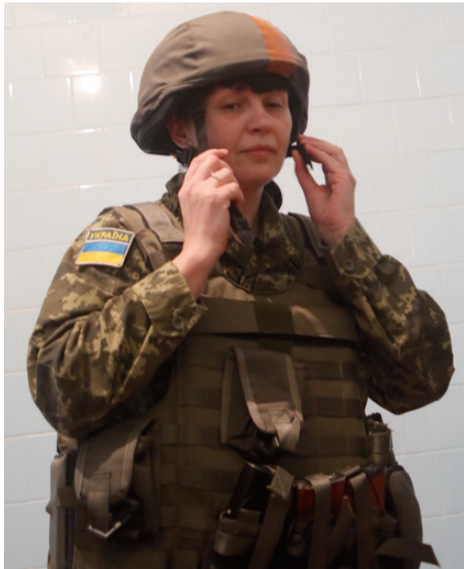
Жінка-військовослужбовець у розгорнутих протягом минулого року підрозділах, які виконують службово-бойові завдання в зоні АТО, доволі рідке явище. Але героїня цього матеріалу – Ірина Крайнова – не вважає свій вибір відправитися служити в оперативно-військовий відділ «Краматорськ» особливим вчинком. Більш того, нині поряд з Іриною Вікторівною несе службу і її син Олександр.

Олег БОЙКО

Прапорщик Крайнова уже п'ятий місяць сумлінно виконує покладені на неї обов'язки у секторі документального забезпечення ОБВ «Краматорськ». Свій нинішній колектив вона вважає найкращим за всі роки служби.

– Таких добрих людей, таких дружніх стосунків, де всі стоять один за одного не зустрічала за всі 19 років служби, – каже Ірина.

Після тривалого перебування в оперативно-військовому відділі жінка не

планує покидати людей, які стали ніби рідними їй, а тому відмовилася від ротації та написала рапорт, щоб залишитися ще на один термін. Жінка у колективі, де 99 відсотків чоловіки, почуває себе дуже комфортно.

– Мені створено всі необхідні для служби умови, є окрема кімната. Колеги чоловіки – всі виховані, галантні. – І хоч ми перебуваємо в такому місці, що дехто може і не стриматися, але стосовно мене всі офіцери, контрактники, мобілізовані дуже акуратні, виховані, – говорить наша співрозмовниця. – Важко на службі, – зізнається Ірина, але не важче, ніж іншим, ніж матерям, дружинам військовослужбовців, які беруть участь в АТО.

Ірина Вікторівна розповідає, що якось поблажок їй як жінці у питанні службової діяльності, бойової підготовки ніхто не робить. На всі навчальні тривоги, відпрацювання різних наказів, алгоритмів дій на можливі випадки обстрілів і нападів бойовиків вона залучається на рівні з усіма військовослужбовцями-чоловіками. Те ж саме стосується і польових занять та стрільб. Ірина практикувалася у стрільбі з пістолета Макарова, автомата Калашникова, навіть з гранатомета стріляла і каже, що командування досить високо оцінило її навички стрільця.

Отриманий у навчанні досвід виявився корисним у реальній обстановці. Як розповідають колеги Ірини, коли ОБВ «Краматорськ» обстріляли ворожими

«Смерчами», вона однією з перших з автоматом вискочила в коридор, на ходу застібаючи бронезилет і поправляючи каску.

– Злякатися навіть не встигла, – розповідає Ірина, – не було непотрібної метушні чи паніки. Після першого вибуху повилітали шибки в кабінеті, зазвучала сирена та сигнал «До бою». Як і решта військовослужбовців за чітко вивченим і відтренованим алгоритмом зі зброєю та засобами індивідуального захисту відправилися у бомбосховище.

Саме так співпало, що у час обстрілу син Ірини Вікторівни – Олександр, який за кілька днів до цього перевівся в ОБВ «Краматорськ», ніс тут службу у своєму першому наряді. Проте мати була впевнена: син буде діяти вміло й адекватно обстановка. Так воно і сталося. А вже, незважаючи на юний вік, у свої 22 він уже має неабиякий бойовий досвід.

Олександр вирішив стати, як і його мама, прикордонником. 2012 року його мрія здійснилася. Закінчивши навчання в Оршанці, він стає бійцем мобільного підрозділу Сумського загону. Саме його персонал першим зустрів терористичну загрозу з російським корінням. Після того як у «Бачівську» підірвався терорист, підрозділ

Олександра перейшов на посилений режим служби.

Хлопці з їхньої мобільної застави одними з перших відправилися на посилення, коли на Сході країни почалася російська агресія. Саша з першою групою не зміг поїхати тому, що був у відпустці у зв'язку з одруженням. Але вже наступного після весілля дня сержант Крайнов відправився на Красну Талівку. Молода дружина – красуня Альона – змушена була відпустити свого обранця, адже розуміла: професія її чоловіка – Батьківщину захищати.

До переведення в ОБВ «Краматорськ» Саша вже двічі пройшов зону АТО. В його службовій біографії такі гарячі точки українського рубежу, як Красна Талівка, Станиця Луганська, Юганівка та Камишне. Тож обстріл управління ОБВ «Краматорськ» був для Олександра не першим, йому вже неодноразово доводилося нести службу під мінометним вогнем та під «Градами»...

А те, що син і мати служать поряд – це додатковий елемент душевного спокою Ірини Вікторівни. А вже відомо, що на відстані материнське серце, зазвичай, більше болить за долю своєї дитини. ■

ПАТРІОТИ ПРИКОРДОННЯ

Юності – приклад батьків

Громадські формування, яких у Львівському прикордонному загоні нараховується аж 30, займають важливе місце в охороні державного кордону. Лише за останні роки більше семидесяти порушників українського рубежу було затримано за допомогою цих добровільних помічників «зелених кашкетів».

Ярослава МЕЛЬНИК

Одним із кращих керівників серед громадських формувань у нашому прикордонні є Клак Григорій Федорович. Людина поважного віку, він за своєю життєвою енергійністю, як мовиться, дасть фору ще багатьом молодим. Село Грушів, що у Яворівському районі Львівської області, – це його мала Батьківщина. Народившись у сім'ї робітників, Григорій після школи закінчив Тернопільський педагогічний інститут. З дипломом вишу повернувся на рідні стежини свого дитинства та юності – розпочав працювати у рідному селі вчителем фізичної культури. Згодом,

ставши вчителем вищої категорії та відмінником освіти України, Григорій Федорович уже 25 років очолює громадське формуван-

ня села Грушів. Його помічники – патріоти прикордоння – часто допомагали «зеленим кашкетам» при затриманні порушників державного рубежу.

Григорій Федорович неодноразово нагороджувався грамотами Адміністрації Державної прикордонної служби України та командуванням Львівського прикордонного загону. В урочисті дні ветерана-вчителя можна бачити з медаллю «За сприяння в охороні державного кордону» на святковому однострої. Шанований серед односельчан він користується особливою повагою і в прикордонників.

І не лише він, а також його син – Тарас, якого батько з дитинства виховував у любові до

рідної землі, патріотизму до свого краю, спокій якого бережуть «зелені кашкети». 1986 року Тарас разом із батьком в тилу на правому фланзі прикордонного підрозділу затримали особливо небезпечного порушника. Медаллю «За відзнаку в охороні державного кордону СРСР» та почесним знаком «Відмінник прикордонних військ» I ступеня було відзначено допомогу молодшого Клака прикордонникам. Саме це та особисте бажання юнака багато в чому посприяло тоді, коли Тарас вирішив служити у лавах охоронців державного рубежу. Нині він проходить службу у Луцькому прикордонному загоні.

Часто, телефонуючи батькам додому, Тарас не забуває поцікавитися, як ідуть справи в очолюваному старшим Клаком загоні юних друзів прикордонників загальноосвітньої школи села Грушів. Тут під керівництвом старшого Клака проводиться активна робота з виховання підростаючого покоління, – багато колишніх юдепят, ставши дорослими, поповнюють лави прикордонників. Вчиться юнь старанно та наполегливо. Про це свідчить і те, що 2010 року на змаганнях між юними друзями охоронців кордону Волинської та Львівської областей, які проходили на ВПС «Рава-Руська», команда села Грушів посіла перше місце. За чотири роки грушівські юдепята знову стали кращими у змаганнях між загонами шкіл Яворівського району. А на прикладі своїх батьків – учасників добровільного громадського формування під керівництвом Григорія Клака – юнь прикордоння вчиться, як практично їм, патріотами свого краю, допомагати старшим – воїнам у «зелених кашкетах». ■

На фото: кавалер високих прикордонних нагород Гриша Клак; керівник загону ЮДП Клак Григорій Федорович проводить заняття з юними патріотами.

